

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 251. — ŠTEV. 251.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 26, 1925. — PONDELJEK, 26. OKTOBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

BOJI MED BOLGARI IN GRKI

Majhna bolgarska armada je odšla, da premaga Grke ali pa pogine. — Sofija se je obrnila na Ligo. — Begunci umirajo na begu. — Grki korakajo proti gorskemu prelazu. — Obstreljevanje Petriča. — Liga bo nastopila. — Bolgarski Rdeči križ nima dovolj sredstev na razpolago.

SOFIJA, Bolgarska, 25. oktobra. — Bolgarska bo zavrnila z oboroženo silo vsako nadaljno invazijo svojega ozemlja od strani Grkov. Ker se zaveda svojega podpisa na mirovni pogodbi, sklenjeni v Neuilly, se bo borila s par tisoč mož, katere so ji zavezniki pustili kot stalno armado.

Prostovoljci, ki prihajajo od vseh strani, da branijo svoje narodno ozemlje, čepravi niso bili oficijelno poklicani pod orožje, se bodo smeli boriti poleg svojih bratov pri obrambi domače zemlje. Tako se glasi v informaciji ministrstva za narodno obrambo.

Medtem pa vlada v Macedoniji teror. Problem beguncev, ki beže s svojimi družinami po gorskih potih, kjer padajo in umirajo od prevelikih naporov in izčrpanja, je preobsežen, da bi se mogel znjimi primerno pečati bolgarski Rdeči križ.

Grki so prodrli v bolgarsko ozemlje v globino sedmih milj na dvajset milj dolgi fronti. Petrič, ki leži le par milj severozapadno od Demirhissarja, je bil izpostavljen močnemu artilerijskemu obstreljevanju.

Morala častnikov in vojakov je baje izvrstna. Prisegli so, da bodo rajše umrli kot pa dovolili Grkom prodrati še naprej v bolgarsko ozemlje.

Poročila, ki so dospela v bolgarsko glavno mesto, pravijo, da so Grki včeraj zjutraj nadaljevali z obstreljevanjem odprtega mesta Petrič in da je padlo do desetih zjutraj v mesto 150 šrapnelov. Bolgarska vlada je poslala Ligi narodov nov protest.

Bolgarska brzojavna agentura je včeraj objavila, da odhajajo nadaljni veliki oddelki grških čet proti bolgarski meji. To smatrajo kot znak, da nameravajo Grki razširiti cilj svoje sedanje ofenzive.

Bolgarska vlada je zopet poslala v Atene poslanico, v kateri ponavlja svojo trditev, da niso bolgarske čete ob nobenem času kršile grških mejnih točk ter obžaluje, da ne more stopiti v direktna pogajanja z Grško. Ponavlja tudi svojo željo, da bi čakali na odločitev sveta Lige narodov.

Poslanica odklanja vso odgovornost za dogodek na meji ter poudarja, da se sicer razlikuje bolgarsko in grško naziranje glede izvora zadrege, da pa je sofijska vlada od prvega početka predlagala preiskovalni komitej, ki naj bi preiskal celo zadevo.

Na nesrečo, se glasi nadalje v poslanici, — pa ni bilo na bolgarski predlog nikakega odgovora, dočim so prodrle grške čete sedem milj v bolgarsko ozemlje. Vspričo tako resnega položaja nima bolgarska vlada nobene druge alternative kot obrniti se na Ligo. Poslanica obžaluje, da ni bilo mogoče direktno pogajati se z Grško in da bo vsled tega čakala Bolgarska na odločitev Lige.

DUNAJ, Avstrija, 25. oktobra. — Poročila iz Beograda pravijo, da Bolgarska mobilizira. Poročila, došla v glavno mesto Jugoslavije, izjavljajo, da je štirideset komitaških čet na poti proti Melniku, da ojačijo armado. Melnik je deset milj severoiztočno od Petriča.

Grško poslaništvo je izdalo včeraj popoldne komunikej, da je odredil grški poveljnik prodiranje čet proti Rupel prelazu, katerega hočejo Grki zasesti, ker se ga Bolgari ponavadi poslužujejo pri svojih vpadih v grško ozemlje.

Jugoslovanski državni podtajnik Marković je po daljšem posvetovanju z angleškim, nemškim in bolgarskim poslanikom v Beogradu objavil, da je sklenila njegova dežela ohraniti najstrožjo nevtralnost v sedanjem grško-bolgarskem sporu.

Caillauxovo stališče je močno omajano.

Francoski kabinet je napravil nov načrt, za izbacenje finančnega ministra. — Caillaux noče prostovoljno cediti. Frank se bliža vrednosti štirih centov. — Caillaux je razočaral Francijo.

Poroča Wilbur Forrest.

PARIZ, Francija, 25. oktobra. V političnih krogih so včeraj in danes splošno razpravljali o resignaciji kabineta Painlevéja vsled finančnih težkoč Francije in skoro neposredne nove formacije kabineta, v katerem naj bi Painlevé prevzel mesto finančnega ministra, da ga vodi s pomočjo dveh podtajnikov.

Medtem pa je bila resnost finančnega položaja Francije iznova potrjena, ko je padel francoski frank na 24.15 za en dolar, — kar pomenja največjo globino izza premirja.

Spor med Caillauxom in njegovimi tovariši je postal akuten. Ker noče odstopiti, se bo treba poslužiti tega drastičnega sredstva, da se ga spravi z urada.

Mogočna radikalno-socialistična stranka, ki ima osem sedežev v sedanjem kabinetu, je sklenila politično vendetto proti možu, katerega je sprejela pred par meseci kot čarovnika, ki bo potegnil Francijo iz finančnega močvirja ter nanovo uveljavil kredit naroda. Ta naloga se mu ni posrečila in njegova navzočnost v kabinetu, soglasno z voditelji radikalnih socialistov ni vzbudila v deželi zaupanja.

Caillaux pa je izzval politične obrekovalce ter hoče prihodnji četrtak predložiti poslanski zbornici svoj program. Načrt Caillauxa je neke vrste inflacija, kateri nasprotuje ne le večina vlade, temveč je bila tudi poražena pred kratkim v zbornici z večino 187 glasov.

Načrt ni popularen niti na levi, niti na desni strani poslanske zbornice. Levica zahteva direktno davek, naložen kapitalu, a desnica se trdno upira privilegiju države, da posveča zaupne izdaje brez parlamentarne kontrole. Vsa Francija govori o mrtilu, v katerem igra politika glavno vlogo, a nikdo ne skuša napovedati vnaprej izid.

Smrtna kosa.

V Sacramento Hospital, Sacramento, Cal., je umrl dne 24. oktobra rojak Vinko Simončič, doma iz Radeč pri Zidanem mostu, Slovenija.

"Bradata ženska" umrla.

DRUMOND, Okla., 23. oktobra. Madama Sidonia Bascy, "bradata ženska", katero so razkazovali dolgo vrsto let v cirkusih kot posebnost, je umrla tukaj v starosti 59 let. Pogrebu je prisostvoval njen edini sin, 40 let stari Nieu Bascy, ki je sam posebnost, ker je le 28 palev visok ter tehtal le 52 funtov. Madama Bascy, ki je bila rojena na Madžarskem, je prišla v Združene države leta 1906. Glasi se, da je bil njen mož, ki je umrl pred par leti, madžarski plemenitaš, ki je zašpekuliral celo svoje premoženje. Madama Bascy je imela resnično gosko polno brado, dolgo šest palev, ki pa je postala v teku tist železnosiva.

Nemški junkerji so iztopili iz kabineta.

Odpad junkerjev vsled dogovora v Locarno je presenetil vso Nemčijo. Kabinetna kriza se bliža, ker so sklenili državnczborski nacijski listi glasovati za izstop njih članov iz kabineta.

BERLIN, Nemčija, 25. oktobra. Nevarna igra blufanja, katero so igrali nemški nacionalisti z dogovorom v Locarno, je postala sedaj nekaj več kot šport ter je vse prej kot razveseljiva. Nacionalistična "Deutsche Zeitung" ki je zavrgla kontrolo stranke, je objavila, da je "dogovor mrtev", čeprav so člani stranke, sedeči v kabinetu, ta dogovor že odobrili.

Zaenkrat ni šlo mogoče zagotovo izjaviti, če se bo razvila iz tega ministerijalna kriza, ki bo imela za posledico razpust parlamenta ter predložitev dogovora v glasovanje, kajti to bo mogoče ugotoviti šele po sestanku državnczborske fakcije nacionalistične stranke, ki bo glasovala o tem.

Izza februarja meseca je polagoma dozorevala politika, koje sadove so sedaj nacionalisti zavrnili. Kljub sovražnemu predlogu nacionalistov v državnem zboru, ni nikdo resno domneval, da bodo skušali nacionalisti v zadnjem trenutku uničiti delo, katerega so se udeleževali njih lastni člani.

Organ Stresemanna, "Taegliche Rundschau", ki je tekom zadnjih negotovosti vztrajno trdil, da ne pričakuje vlada nikakih težkoč, ne more prikriti svojega presenečenja in ogorčenja vsprti presenetljivega manevra nacionalistov.

Ena stvar je gotova, — pravi ta list. — Če bodo nacionalisti vztrajali pri svojem namenu, da uničijo delo, pričetno v Locarno, še predno bi bilo dovršeno, bodo morali prevzeti polno odgovornost za to. Ker pa ni pri tem involviran le Locarno, temveč tudi delo državne kabineta tekom zadnjih desetih mesecev, si je skoro nemogoče predstavljati, kaj vse bo uničeno s tem.

Včeraj so bili vprizorjeni vsi mogoči napor, da se premosti težkoče in zvečer je pričelo prevladovati mnenje, da ni kabinetna kriza tako neizogibna kot mogoče izgleda. Grof Westarp, voditelj nacionalistične stranke, katerega se sicer prišteva med skrajne nacionaliste, očitno ne soglašja z ekstremisti v stranki.

Lodge žigosa nečimurnost Wilsona.

WASHINGTON, D. C., 23. okt. Tukaj je bila objavljena knjiga zamrlega zvez. senatorja Lodge-a, ki nosi naslov: "Senat in Liga narodov". V tej knjigi se opisuje celi boj za vstop Združenih držav v Ligo ter sile, ki so stale za tem bojem. Rokopis je sestavljal Lodge en mesec pred svojo smrtjo ter ga je smatrali za neke vrste zadnjo izpoved. V svoji knjigi izjavlja Lodge, da je treba naprtni vso odgovornost za poraz načrta Lige v Združenih državah predsedniku Wilsonu, "ki je bil napolnjen s sebičnimi mislimi" ter je zavzel vsled tega neizprosno stališče.

Na koncu priznava pisatelj, da je deloval za odobrenje Liginega načrta s pridržki, da pa je bil kolonečno neizmerno vesel, da je bil ta predlog odklonjen. V praksi se je izkazala Liga kot popolnoma nesposobna za namene, za katere je bila očitno določena.

V knjigi se navaja več dogod-

Značilna slika iz boljševiške Rusije.

Sosede so napotile Rusijo, da je vrgla vitrijol obraz ženske, ki ji je ukradla moža. — Razmere v ruskih vaseh. Poroča Walter Duranty.

MOSKVA, Rusija, 24. oktobra. Naši vaški bogovi, ki so skrajno krvoločni, zahtevajo človeške žrtve. V naših vaseh ni nobenega verskega praznika brez žrtve.

Tako je izjavila članica komunistične stranke Baskakov, na neki seji vserskega centralnega izvrševalnega komiteja. Govorila je o podivjanosti, ki je postala resen problem.

Njene besede pa so resnične v širšem smislu.

Govorila je o kmetici Mitrokinji, materi petih otrok, njenem možu Dariju in ljubici slednjega, Plebanovi. Celi osemnajst let je živel Darij z Mitrokinjo v majhni koči trideset milj od Moskve, z gluhočim najstarejšim sinom ter slaboumnimi ostalimi.

Zena, hčerka pijaci vdanih staršev je bila nervozna, prepirljiva in histerična. Ko so otroci rasli, ni mogel Darij še nadalje prenašati tega življenja. Poiskal si je dela v Moskvi, pustil ženi koč, nekoliko sveta ter ji pošiljal po trideset rubljev na mesec. V Moskvi se je seznanil s Plebanovo ter pričel živeti z njo.

Načrnuvana ženska je odšla v Moskvo, vrgla svoji rivalki vitrijol v obraz ter jo oslepila.

— Zakaj ste storili to? — jo je vprašalo sodišče v Moski.

— Ker sem ljubila svojega moža in ker mi ga je ona ukradla, — je odgovorila Mitrokinja.

Plebanova pa je izpovedala povsem drugače.

— Zasedovala so kot preganjanca Lisice, te njene prijateljice. Rekla sem Dariju, naj gre domov ter živi s svojo ženo. Vaske ženske so načrnuvale name Darijevega gluhočnega sina. Rekla so: Vi imate svoja razporečna sodišča, — a me imamo svoje ženske sodišče, da te sodi.

— Nato sem slišala, da je prišla Mitrokinja v mesto in da me išče. Našla me je ter rekla: — Če ga ne zapustiš, ti bo žal. Vsi so bili proti meni, a rajše bi izgubila življenje kot postala slepa.

Pričevanje je pokazalo, da so ženske določile strašno kazen ter ji dale vitrijol na razpolago.

Sodišče je obsodilo Mitrokinjo na osemnajst mesecev ječe. Darij je rekel, da bo pomagal družini, da pa ne bo zapustil Pelhanove.

Nemški nacionalci so principijelno odklonili pogodbo.

BERLIN, Nemčija, 23. okt. — Nemško-nacionalna frakcija v državnem zboru je odklonila pogodbo, sklenjeno v Locarno. Ta sklep pa je brez pomena, ker ni obvezen za posamezne člane stranke. Vsakemu posameznemu je dano na prosto razpolago, da glasuje kot hoče. Isto se je zgodilo v zadevi sprejema Davesovega načrta, kojega sprejem je bil vsled tega omogočen.

kov, ki so posegali v boj za Ligo, a v glavnem se omejuje pisatelj na natančni opis velikih faz spora, ki je prešel medtem že v zgodovino. Velik del knjige navaja govore iz kongresnega rekorda ter s temi spojene debate v senatu.

V splošnem nudi knjiga pojasnila za številne temne točke v tej aferi.

KAMPANJA V SEVERNI AFRIKI

Napovedujejo, da bodo vstaški Rifci definitivno poraženi še pred prihodnjo spomladjo. — Padec Adžirja je pomenjal velik udarec za moralo vstaških, sil in četaši so pričeli v masah zapuščati voditelja. — Veliko navdušenje na Španskem.

MADRID, Španija, 25. oktobra. — Novica o padcu Adžirja, rifskega glavnega mesta ter glavnega stana Abdel Krime, je bila sprejeta tukaj z velikanskim navdušenjem, ker je značila pričetek konca vojne v Maroku. Tako navdušenje ni povsem neupravičeno, čeprav je treba v zvezi s tem povdariti, da vojne še davno ni konec. Zavzetje Adžirja je značilno in profetično, a s strogo vojaškega stališča je brez praktičnega pomena.

Strategično nima Adžir nobenega večjega pomena kot ducat nadaljnih vasi ob obali Sredozemnega morja, kajti vsaka druga vas bi lahko služila kot glavni stan vstaških Rifcev. Rifci ustanovijo svoj glavni stan, kjerkoli se utrdijo proti sovraniku. Izguba glavnega stana jih vsled tega le malo vznemirja.

Sedaj, ko je postalo zavzetje glavnega stana dejstvo, so se pričeli Arabci prvokrat zavedati resnosti francosko-španske ofenzive. Tudi beg Abdel Krime iz domačega mesta je napravil velik vtis. Nekatera plemena so vsled tega že odpadla, druga pa omahujejo.

Če bodo francoske in španske čete nadaljevale s svojo sedanjo odločno kampanjo, gnale Rifce pred seboj brez obstanka, brez ozira na deževno ezijo, ki se bo kmalu pričela ter otežkočala operacije, bo rifska vstaja brezpogojno končana še pred pričetkom spomladi.

Dejansko zavzetje Adžirja se je završilo dne 25. oktobra, štiri in dvajset dni po izkrcanju španskih čet v Alhucemas zalivu, ki leži le par milj vstran od Adžirja. Več kot tri tedne je vzelo, da se zavzame to majhno ozemlje. To je bilo posledica dejstva, da je bilo treba zavzeti vsako ped zemlje. Španske čete so bile izpostavljene ognju najbolj izurjenih strelcev na svetu, rifske gorjanov, in izgube so bile temu primerno velikanske.

Po svojih prvotnih zmagah, je ponudil Abdel Krim mirovne pogoje, katere pa je Francija odločno zavrnila. Rekel je, da bodo prihodnji pogoji še bolj ostri, če bodo prvi zavrnjeni. Takrat se je zavedal svoje sile in svojega ugleda. Sedaj pa je begunec in njegova varnost bo končno nekje v notranjosti Afrike, kjer ne bo nikdo vedel, kdo da je in kaj je bil. Njegova usoda bo v marsičem slična usodi zadnjega kralja iz Granade, — razven če mu bo plačal kak ameriški list visoko svoto za njegova "priznanja" ter ga s tem rešil pozabljenja.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENEM OZEMLJE:

200 lir \$ 9.10 500 lir \$21.75

300 lir \$13.35 1000 lir \$42.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za pošiljateljce, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liran sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano: iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslali najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

Iz življenja angleškega rablja.

Za "G. N." priredil A. Š.

(Nadaljevanje.)

— Zili se, — je nadaljeval detektiv, — da ste vi identični tudi z George John Smithom, čigar žena je bila tudi najdena mrtva v podobnih okoliščinah v banji dne 13. decembra 1913, v Blackpoolu, in s katero ste se vi par tednov prej poročili? —

— Smith? — je vzkliknil morilec — Kakšen Smith? Jaz nisem Smith in ne vem, kaj govorite!

— No, to se bo že vse izkazalo; zdaj pojdite z menoj na policijo, tam se bo že videlo, kako in kaj.

In res; tam so prišli knafu na dan njegove lumparije. — Ko je bila zaključena preiskava, se je pričela obravnava, pri kateri so mu bili natančno dokazani vsi brutalni in hladno preračunani umori. Obravnava je bila kmalu zaključena, in Smith je bil obsojen v smrt na vešilih.

Jaz sem prejel obvestilo da bo potrebna moja služba ter da naj tukaj pridem v Maidstone jetnišnico. Ko sem prišel tja, mi je jetniški zdravnik povedal, da ima obsojenec srčno napako in da se boji — namreč zdravnik —, da se bo obsojenec pod visilicami zgrudil. Dalje sem tudi izvedel, da je obsojenec dobro hranjen in da ima izboren tek. Ko je jetniški duhovnik nagovarjal Smitha, naj vendar prizna svoj zločin, ker mu bo treba v kratkem stopiti pred Sodnika, mu je obsojenec mrzlo odvrnil:

— Priznati nimam ničesar, ker sem nedolžen!

V času svojega jetništva se je Smith mnogo razgovarjal z jetniškimi pazniki, katerim je povedal, da ga stane obravnava okrog — 14.000 dolarjev. Naredil je tudi oporoko, katero so pazniki podpisali kot prič.

— Ko bo vse urejeno, bo ostalo še približno 15 tisoč dolarjev za Miss Pegler, — je dejal Smith.

Zadnja noč je končno minila in napočilo je jutro njegove justifikacije. Ko sem omenjenega jutra delal zbiranje predpriprave pri vešilih, sem čul, da je prispel za obsojenca meko pismo, katerega mu pa niso izročili, kajti v jutru eksekucije ne sme obsojenec motiti nobena reč iz zunanjega sveta.

— No, zdaj pa so tudi tega hladnokrvnega in zakrknjenega morilca zapustili njegovi zivci. Zajtrk, obstoječ iz kuhanih jajec, kruha, surovega masla in čaja, je ostal skoro nedotaknjen.

— Končno je udarila njegova ura. Jaz in moj pomočnik sva odšla po mostovžu proti njegovi celici, kamor sem jaz brez odlašanja vstopil. Ko sem prijel Smitha za levico, da mu zvežem roke, se je slednji združil, vendar pa ni naredil nobene kretnje, ki bi kazala, da se hoče braniti. Ko sem mu zvezal roki, sem odšel hitro k vešalom, kjer sem čakal obsojenca, ki se je kmalu pojavil na koridorju, spremljan od jetniških paznikov. Ko je prispel do vešal, se je nenadoma ustavil, pogledal mi v oči in dejal:

— Jaz sem nedolžen nad tem zločinom!

Jaz mu nisem odgovoril, ker sem vedel, da je ta človek eden najzločnejših morilcev, kar sem jih kdaj videl, temveč sem ga molče prijel ter potegnil na vzmetna vrata. Ko sem mu potem pelagal zanko okoli vratu, je zopet dejal:

— Razumete, nedolžen sem!

Njegova zadnja priložnost, da se opera in skesa pred svojim Bogom, je šla. Potegnil sem draž in 46 sekund nato, ko je zapustil svojo celico, je bil George Smith mrtev.

Zdaj bom govoril o slučaju, ki je ostal neizbrisno v mojem spominu. Gre namreč za slučaj Mrs. Edith Thompson, ki je bila pred dvema letoma obsojena na smrt in obsojena, ker je bila spoznana

krivim zarote in krivde smrti svojega moža.

Ko je bila ta ženska obsojena na smrt, se je v Angliji o tem mnogo razpravljalo in pojavila se je mečna stranka, ki je zahtevala odpravo smrtna kazni.

Jaz nisem imel niti najmanjše simpatije do Mrs. Thompson, zakaj pokazala se je v vseh ozirih izdajalsko in strahopetno tako napram svojemu možu, kakor napram svojemu ljubimcu, mlademu Bywatersu; stremela je samo za tem, da bi svoj vrat potegnila iz zanke, ki je kolebala nad njeno glavo.

Njen zločin je še v tako svežem spominu čitateljev, da je skoro nepotrebno, da bi se z njim še enkrat v podrobnostih bavili. (O tem slučaju je tudi list "Glas Naroda" svoječasno obširno poročal. O. prevajalec). Zato mislim, da bo popolnoma zadostovalo, če o njej ta slučaj samo v glavnih potezah.

Mrs. Edith Jessie Thompson je bila poročena sedem let, ko je prišla tragedija, ki je zahtevala življenje njenega moža, njenega ljubimca in nje same. Tekom vseh sedmih let svojega zakora sta živela Mrs. Thompson in njen mož, Percy Thompson, navadno in običajno življenje povprečnih zakoncev. Ker v zakonu ni bilo otrok, je Mrs. Thompson obdržala in nadalje svoje mesto kot knjigovodkinja neke modne trgovine v Londonu, kjer je zaslužila petdeset dolarjev na teden.

Njena plača in poleg tega še nadaljnjih petdeset dolarjev, kar je zaslužil tedensko njen mož, ki je bil nastavljen pri neki veliki tvrdki kot spediter ali "shipping clerk", je tvorilo torej lepo vsoto, s katero se je dalo nujno živeti.

Tako je potekalo njeno življenje iz dneva v dan, dollar je ni usoda seznanila s Frederickom Bywatersom, stewardom ali natakarjem na parniku Morea. Na otoku Wight se je vršil nek piknik, kamor se je odpeljala tudi Mrs. Thompson na prejšnjem omenjenem parniku, na katerem je bil zaposlen mladi Bywaters. In na tej vožnji se je ženska strastno in ognjevito zaljubila v Bywatersa; 28-letna žena je postala ljubica 20-letnega mladeniča.

Nato sta se zaljubljena shajala tuintam, dokler ni Bywaters odšel s svojim parnikom na daljšo potovanje.

Bywaters, ki je bil popolnoma ommamljen od ljubozni zrele žene, je izgubil svojo glavo ter hranil vsa pisma, polna strasti in hrepenjenja, ki mu jih je bila pisala Mrs. Thompson. In ta pisma so tudi največ pripomogla k njegovi obsodbi, kajti v njih je bilo mnogo razmetavanja, kako bi se povzročilo smrt njenega moža. Percy Thompsona, tako da bi se Mrs. Thompson lahko javno in legitimno združila s svojim ljubimcem.

Nekega večera sta šla Thompson in njegova žena — ki sta se navidez kar najbolje razumela — v kino-gledališče, v londonskem West End-u. Na poti iz gledališča, ko sta korakala drug ob drugem proti svojemu domu, se je primerila strašna tragedija. Iz temne ulice je nenadoma stopil neki mož ter trikrat zabodel nevarnega Thompsona.

Mrs. Thompson je pričela kričati kot histerična, tako da se je zbrala na licu mesta takoj skupina ljudi. Pristopil je tudi neki zdravnik, ki je proglasil v krvi "čezmečega moža za mrtvega. V mrtvašnici so potem ugotovili, da je bil Thompson trikrat zaboden in da je smrt nastopila trenutno.

Ko je to enkrat dogmala, se je policija z vso vmeno lotila svojega dela. Zastihali so vdovo, kakor in kaj. Ta jim ni mogla povedati ničesar, kar bi vrglo vsaj nekoliko luči v to "misterijozno zadevo".

Kmalu nato pa je bil blizu me-

sta zločina najden velik, okrvavljen nož. Bil je Bywatersov nož?

Mladega moža so takoj aretirali ter privedli pri njem hišno preiskavo, kjer so našli ona usodepolna pisma. Policija je seveda nemudoma aretirala tudi Mrs. Thompson, in preiskava je dogmala, da sta oba spletala zaroto proti življenju njenega moža.

Porota, sestojeca iz enajstih moških in ene ženske, se je posvetovala dve uri in pol ter spoznala oba krivna umora po prvem redu, nakar je sedni dvor proglasil nad obema obsodbo na smrt na vešilih.

Kakor že rečeno, so tedaj v Angliji mnogo argumentirali o tej obsodbi; nekateri so se potegovali za mladega Bywatersa, češ, da je bil zapeljan, in da bi bilo krivično, če bi ga obesili, dočim so se drugi zavzemali za Mrs. Thompson, češ, da je slabotna ženska, ki ne more biti toliko odgovorna za svoja dejanja in da poleg tega sploh ni priporočljivo in primerno, da bi se ženske obsodile. Bilo pa je tudi takih, ki so zagovarjali oba.

No, sodišče pa se ni brigalo za taka in podobna mnenja, temveč je šlo z nadaljnjim postopanjem svojo pot. Ko je apelacijsko sodišče zavrnilo prošnjo za novo obravnavo napram Mrs. Thompson, sem jaz dobil obvestilo, naj bom pripravljen, da izvršim eksekucijo.

Ugibal sem, kakšno zadržanje bo zavzela publika napram meni, in kmalu sem si bil gledel tega na jasnem. Izprevidel sem, da so nekateri ljudje mnenja, da če jaz odločim svoje sodelovanje pri tej eksekuciji, da bo s tem rešeno življenje obsojene ženske. Toda ljudje so se neznansko motili, če so tako mislili! Bili bi presenečeni, če bi videli, koliko pisem sem prejel od poštenih in spoštovanih ljudi iz vseh delov kraljestva, ki so prosili za posel krvnika ter zahtevali od mene pojasnil, kam se jim je tozadevno obrniti.

Ljudstvo je imelo pač svoje mnenje, katerega mu ni bilo mogoče izpodbiti. Neki mož mi je pisal pismo sledeče vsebine in oblike:

BODITE MOŽ, NE STROJ!

ODKLONITE IZVRŠITEV JUSTIFIKACIJE!

— Maščevanje je moje. — Jaz bom plačal!

Zakon ni vselej pravica!

POMISLITE!

(Bivši vojak.)

To je bilo napisano s peresom in črnilom in vse črke so bile velike začetnice, da se ne bi moglo spoznati pisave.

Poleg tega pisma sem prejel tudi mnogo drugih pisem, ki so bila običajno naslovljena na moj naslov, v Holloway jetnišnico v Londonu. Tako je neka oseba izrezala iz nekega lista sliko Mrs. Thompsonove ter jo priložila pismu, v katerem je stalo:

— Cenjeni gospod!

Podite mož in me obešajte žensk! Vedite, da boste morali sami kmalu umrli. Torej — pomislite!

Vsa ta in podobna pisma pa so me pustila hladnega, kajti vedno sem imel zavest, da nimam jaz pri svojem poslu nobene večje odgovornosti, kakor jo ima sodnik, ki mora razglasiti obsodbo.

Pozneje sem izvedel, da ni Mrs. Thompson pravzaprav nikoli verjela, da bo res obsojena; šele v zadnjih trenutkih pred justifikacijo je spoznala vso tragično globino strahne istine. Še celo onega popoldne ko sem prispel v jetnišnico, da pripravim vse potrebne za izvršitev justifikacije naslednjega jutra, je še vedno upala. Pri njej so bili takrat njen oče in mati, njen brat in sestra, in celo tem ljudem je vabila v glavo varljivo idejo, da bo rešena pred smrtjo na vešilih.

Bilo je nekako okoli treh popoldne, ko sem dospel v okolico Holloway jetnišnice, spremljan od enega svojih pomočnikov, Philpsa, s katerim sva se sestala v mestu.

(Dolje prihodnjic.)

Originalna naselbina.

V rajsko plodni dolini Emek v Galiciji, nedaleč od kolonije Balfurija leži brez pretiravanja najinteresnejše mestce na svetu.

Oficijelno nosi ime Kfar Jeladin, kar pomeni naselbina dece ali dečja vas, ker stanuje tamkaj samo deca. V celji vasi s tristo prebivalci so samo trije odrasli: zdravnik, ekonom in pedagog. Vse ostalo je deca od 5 do 16 let. Turisti prav redko obiskujejo mestce, ker bi morali odgovarjati na vsa mogoča vprašanja njenih prebivalcev. Pedagog pripoveduje o naselbini sledeče:

Tu ne poznamo besed siromak in deca ne sme sploh poznati tega pojma. Mi ustvarjamo malo republiko, veliko dečjo družino. Tu v novi Palestini hočemo postaviti vzor instituciji siročadi na novem socialnem temelju ter rešujemo in vzgojujemo siročad na drug način kakor na zapadu. Spoznali smo, da ni grškega načina dobroteljske, kakor usmiljenje, ki se prakticira na zapadu. Tam obstojajo sirotišnice, dečja taborišča, v katerih se siroti deci venomer dopoveduje, da je siromašna. Ti živijo od tuje milosti. Nesrečno dečjo oblačijo povrh tega še v uniformo, da svet že od daleč vidi, kako se približujejo sirote brez staršev in brez par. S tako dobroteljsko brez srea je treba nehati! Naša deca se vliva s vseh krajev sveta in mi se trudimo, da nikdar ne misli, da je uboga in siromašna. Naša deca ne sme občutiti, da živi od tuje milosti. Na ta način vzgojimo deci samozavest z zdravimi, močnimi dušami.

Jeladin je pravcata država hliputancev. Deca ne zapravlja časa z igranjem, nego se trudi, da vodi in oživi pravo delovno kolonijo. Na velikih poljih žori žito, traktor pa upavlja komaj petnajstletni deček kot najstarejši mašinski strokovnjak. Cijonisti z družne Afrike, ki pošljajo koloniji po 5000 funtov mesečno, so ji poklonili najmodernejše stroje v posebni velikosti za dečjo rast in velikost.

Komaj štirinajstletni, močno zagoreli deček reportira: "Letos bomo imeli prilično ugodno letino. Posebno dobro je uspel ječmen. Prihodnje leto bomo sadili tobak."

Dečko vrši dolžnosti nadzornika poljedelskih strojev in si je tako izpolnil strokovno znanje, da je njegova marljivost znana daleč naokoli med pravimi odraslimi kolonisti. Petnajstletna devojka nadzira hleve molzne živine. V hleve ne pušča osebe, ki ni zaposlena pri živini. Pravi: Ne dovoljujem, da tujei zanašajo v hleve bolezni. Samo skozi vrata se lahko vidi štiri zdrave in lepe devojke, kako molzejo holandske krave. Dečki so ponosni na mule.

Ker poseduje vsak "državljan" poleg skupne posesti še posebno parcelico za delo v vrtu, se na ta način bedri ambicija. Medsebojno tekmovanje se razvija iz stalne razstave v lesni hišici, kjer so razstavljeni najboljši vzorci cvetk, medu, sadja in najmarjavejše košice, ki nesejo največ jaje.

Pred občinsko hišo je tabla za objave "službenega značaja". Dečja naselbina si je uzakonila gotove predpise, po katerih žive strogo in brez izjem. Vse pravice in dolžnosti so točno ugotovljene in zabeležene. Samo o tem obstoja še dvom: s katerim letom začne volilna pravica pri dečkih in dekleh? Neke revolucionarje so hoteli priznati deci petih let zborovalno pravico. Ostalo je končno pri tem, da začneja pasivna volilna pravica z 10 leti, aktivna pa s 16. Ti "državljeni" volijo občinski zastop iz sedmorice članov. Občinski zastop odreja dela in sklepa pogodbe. Vsako dečje ima parcelo, ki ga mora samo obdelovati. Kdor si izposodi od občine zemljo, mora kuhinji oddajati najemnino v naravnih oblikah.

Na posebni tablici nabijajo "organi za javni red in varnost" svoje objave. Prepri priredijo pred ena sodišča. Sodišča in občinski zastopi zasedajo pod nadzorstvom enega gori imenovanih odraslih voditeljev občine.

V naselbini obstojajo tudi "javne institucije", gledališče, igrišče, na katerem deca marljivo trenira, zlasti pred tekmi s prijateljskimi nogometnimi moštvi iz bližnjih vasi, na pr. z moštvom sosednega, tudi dečjega kraja Sunem, ki je namenjen arabski deci. Naselbini živita v medsebojnem prijateljstvu. V Jeladinu obstoja poseben komite, ki pobija analfabetizem. Ta komite uvaja nepismeno arabsko dečo Sunem v tajnosti števil in črk.

Državljeni Jeladina se bavijo vsak dan štiri ure z izključno praktičnimi predmeti. Pri tem uporabljajo samo praktična sredstva, bodisi v gozdiču, na polju ali pa v zaprti šolski dvorani. Doma napisani sestavki se čitajo pred celimi razredi. Štiri ure dnevno pa je treba delati po vrtovih in na poljih. Starejši delajo tudi preko tega časa.

Najinteresnejše in najvažnejše pa je to, da so prebivalci tega mesteca sama — deca. Čista, prava, vesela in rajajoča deca! Takoj zapazimo, da niso odrasli. Resnost življenja je izpremenila v igro.

Za vsako dečjo velja osnovni princip, da smatra tudi v poznejšem življenju svoje selee kot svoj rojstni dom. Deca lahko izstopi iz naselbine, kadar hoče. Ina pa pravice, da se vanjo tudi vrača, kadar hoče. To traja tako dolgo, dokler deca ni sposobna, da samostojno vstopi v življenje.

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno roko tarejo detetu solze z oči, z drugo roko pa zapirajo dečjo dušo in telo v šablonske kasarne dobroteljske!

Tako je dečje selo. Sijajno uspehi pedagoški eksperiment je obenem tudi primer proti delovanju običajnih dobroteljskih društev na zapadu, ki z eno ro

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

47

(Nadaljevanje.)

XXIV.

Herbert je prišel domov, a kmalu zapustil vilo ter pohitel k gospe Klavdini, kjer je upal najti Brito.

V svoje veliko presenečenje pa je izvedel, da ni Brita tam. Prestrašil se je.

— Ali ni Brita tukaj, draga mama? Zgoraj mi je sporočila, da bo obedovala pri tebi.

Gospa Klavdina se je pozorno ozrla vanj.

— No, radi tega ti pač ni treba obledeti, dragi Herbert. Brita je nekoliko razžaljena ter se ti hoče izogniti. Kaj ne, da sta se nekoliko sprla? Prvi kreg v zakonu sta seveda smatrala oba za skrajno resno zadevo, — je rekla smehljaje.

Herbert je segel z roko v lase.

— Stvar se tiče žalibog večje stvari kot je ničevan prepri.

Gospa Klavdina se je vznemirjena ozrla v njegov resni obraz.

— Kaj pa delata, pravzaprav? Brita se mi je zdela že danes zjutraj čudna in sedaj delaš tudi ti čuden obraz. V zakonske zadeve ne sme vmešavati niko, vendar pa ti mogoče lahko svetujem.

Herbert ji je nato na hitro sporočil, kaj se je zgodilo ter rekel, da misli, da mu je Teo prizadel to bolelo.

Gospa Klavdina je pozorno poslušala.

— Tvoj bratranec je podel značaj, moj dragi Herbert. To sem že davno vedela, — je rekla ogorčeno.

— Poleg tega pa je njabrž nastopil v dobri veri ter ga niti ne morem dolžiti laži. Vsa znamenja so proti meni, — je vzklilnil Herbert.

Gospa Klavdina pa mu je položila roko na ramo.

— Le mirno, stvar ni tako huda kot izgleda.

— Brita se me izogiba in jaz ji ne morem ničesar pojasniti. In če me bo končno poslušala, — ali mi bo vrjela, da govorim resnico?

Gospa Klavdina je zrla zamišljeno predse. Nato pa je rekla hitro:

— Prav nič ji ni treba zatrjevati svoje nedolžnosti. Jaz se lažje zamislil v njeno duševno stanje kot ti. Vse kaže, da razgraja gor, v vili Klavdini baeil, ki vzbuja nezaupanje.

— Kaj naj storim? — je vzklilnil Herbert. — Ti vendar nočeš, da gledam, kako se uničuje v svoji bolesti. Neizmerno me boli, ko se mi tako izogiba.

Stara dama se je nasmehnila.

— To vem, Herbert. Lahko ti pridobim nazaj vero in zaupanje Brite. Jaz sem kriva, da ji nisi takrat odkrito povedal, kako stoji stvar. Jaz vem, kako izgleda v sreči, ki bi rado vrjelo in zaupalo, pa ne more. Nobene besede ne smeš izgovoriti v svojo brambo, kajti strašno je za žensko poslušati tako obrambo, ne da bi mogla vrjeti vanjo. Meni pa bo Brita vrjela, zanesi se na to. Nato bo sama prišla k tebi ter te prosila odpuščanja. Pusti jo. Če se ti bo danes izogibala, ne sili vanjo. In če te sreča, predno bom jaz govorila z njo, ne omeni niti z besedico česa zadeve.

— Potem bo še bolj trpela.

Stara dama se je ozrla vanj z resnim izrazom.

— Boljše, da trpi par dni kot celo svoje življenje. Po tvojem obnašanju lahko spozna, da je njeno nezaupanje žalilo. Vse drugo prepusti meni.

Herbert je vzdihnil in priklimal.

— Dolgo časa ne bom vzdržal tega, — je pripomnil.

Gospa Klavdina se je nasmehnila.

— To ne bo dolgo trajalo. Mogoče pride že danes k tebi, a jutri zagotovo, — in potem bo vse zopet dobro.

Herbert se je, nekoliko potolažen, vrnil v laboratorij, kjer je imel važno delo.

Gospa Klavdina je zrla za njim.

— Tako bedasto kot Brita sem tudi jaz nekoč ravnala s svojo srečo, — a nikdo mi ni mogel pomagati. Tako obupan kot sedaj Herbert je šel večkrat od mene tudi moj mož, predno je napravil svoj zadnji, težki korak...

Brita se je dala popoldne zopet oprostiti pri gospe Klavdini z glavobolom.

Bila je izmučena.

Ni se mogla še nadalje izogibati Herbertu, kajti drugače bi postala nato pekozna služkinja in tudi — mati. — Ta ne sme za nobeno ceno izvedeti, kar je bila čula od Teona. S tem bi bil ponižan Herbert tudi v njenih očeh in to se ni smelo zgoditi, kajti kljub vsemu ga je še vedno vroče ljubila. Skušala si je neslikati, kako bo prišlo, ko se bo zopet sestala z njim. Poslušal se bo gotovo vsakovrstnih izgovorov ter smatral celo stvar za malenkost.

In nato, — kakšen bo postal njujin zakon? Skupno življenje, In nato, — kakšen bo postal njujin zakon? Skupno življenje, brez globine, brez zaupanja.

Stimila je zobe, kajti stresla jo je mrzlica. Nato pa se je odločno vrnala.

Ob času, ko je prišel zvečer domov, je sedela, blede in nepremičnega lica v sobi ter ga pričakovala.

Točno se je vrnil domov. Čula njegove korake in kot ohromela je sedela na svojem stolu. Ko je stopil v sobo, je obrnila svoj obraz proti oknu. Celó njeno obnašanje je kazalo odpor. Nežnost z njegove strani bi se ji zdela sedaj kot žalitev.

Najprej je hotel pohiteti proti njej, a njeno obnašanje ga je posvarilo in obenem se je tudi spomnil besed gospe Klavdine.

Prijel jo je za roko te jo poljubil.

— Dober večer, Brita, ali sedaj lahko govorim s teboj? — je vprašal.

Obrnila je glavo proti njemu in videl je bolesten izraz na njenem obrazu. Nehote je dvignil roki, da jo objame, a videl je odpor in izraz na njenem obrazu ter roki zopet povesil.

— Dober večer, — je rekla z muko. — Ne čutim se dobro, — oprsti.

Pri tem pa si je mislila:

— Sedaj bo prišel s svojimi izgovori.

Zato pa je bila presenečena, ko se ni zgodilo ničesar sličnega. Rekel je tako mirno kot je le mogel:

— Upam, da se boš kmalu boljše počutila. Ali hočeš k večerji?

Brita se je odločno odločila, da se ji mizejo "tla" pod nogami. Kajor je bila to? Ali se mu ni mizejo mizejo potrebno opravičiti se? Vabidil se je njen ponos. Nepremično mu je sedela nasproti.

Drugače je počutila pri mizi vsakovrstno neumnosti, a danes je

formalno zavžila večerjo, ali se vsaj delala tako. On jo je od strani opazoval ter si mislil: — Tega ne vzdržim dolgo.

V njem bistvu je tičalo nekaj, kar ga je svarilo, naj bo previden. Lahko bi kaj pokvaril, če bi ne sledil nasvetu gospe Klavdine.

Istočasno sta se dvignila, nezmožna, da prenašata še nadalje to bolelo in Brita je rekla nabitro:

— Grem za eno uro doli k materi, ker nisem bila popoldne pri njej. — Nato je hitro zapustila sobo.

Nehote je pohitel za njo, a nato je obstal.

— Gre k materi — in čakati hočem, dokler se ne vrne.

Sel je v svojo delavno sobo ter sedel za pisalno mizo. Ni pa mislil na delo. Podprl si je glavo z obema rokama ter gledal predse.

Negovo srce je bilo polno sovraštva do Teona, kateremu se je moral zahvaliti za to mučeno ura. Kaj pa bi se zgodilo, če bi ne imel v gospe Klavdini nepobitno pričo svoje nedolžnosti? V takem slučaju bi bila njegova sreča mogoče za vedno uničena. To je bil namen Teona, to je bila osveta, ker je Brita vzela Herberta, ne pa njega.

Stisnil je pesti in oči so mu žarele sovražno.

— Lopov, — spoznal bi me, če bi ne bilo strica in tete, katerima sem toliko dolžan!

(Dalje prihodnjic.)

Razvoj slovanske vzajemnosti.

Čičerin v Varšavi! To je bila senzacija! Kdo bi bil pred par leti kaj takega mislil? Zastopnik sovjetske Rusije na sestanku z državnikom Poljske! To je vsekako dogodek, ki bi ga morali po mojem mnenju z odkritosrčnim zadovoljenjem pozdraviti vsi, ki čutijo slovansko. Stvari se razvijajo vse bolj ugodno in vse hitreje, nego smo smeli pričakovati. Najprej zblizanje med Čehoslovaško in Poljsko, zdaj še med Poljsko in Rusijo!

Res je, da samo na sebi to ni nič posebnega, ako se zgleda državnik ene države pri državniku druge države in še celo takole spotoma, kot se je v tem primeru zgodilo. A razni simptomi so, ki o pravilnejši misli, da Čičerina obiska v Varšavi vendar le ne gre omalovaževati. To vzemirjenje političnega barometra, ki ga opazamo sprito tega dejstva! Ta nervoznost, ki se je lotila zaradi njega mednarodnih političnih krogov! To vibriranje slutenj in vsa ta raznovrstna ugibanja, ki jih srečujemo vsepovsod! Vse to so nedvomno znaki, ki dokazujejo, da tiči za Čičerinovim obiskom vendar le več kot vsakdanja vljudnost! Poleg vsega tega pa še okolnost, da noče Čičerin dati nobenega odgovora na vprašanje, s kakim namenom, s kako mislijo je prišel v glavno mesto Poljske! Zakaj to prikrivanje, ako bi ne bilo v tem obisku političnega momenta?

Nam Slovanom se odpija s tem Čičerinovim obiskom vsekakor prijeten pogled na prihodnost. Že to, da je led prebit, da je storjen prvi prijateljski korak, velja nekaj! V Varšavi gotovo ne prezre vrednosti ruskega prijateljstva za Poljsko, ki leži tako na dlani, da ga vsak slepec lahko otipuje in če je na drugi strani tudi Rusija smatrala za koristno, da se približa svoji slovanski sosedbi, potem je nade vsekakor upravičena, da pride med tema dvema slovanskima državama prej ali slej do čim tesnejše zveze. Gotovo ne bo nihče tako naiven, da bi že zdaj govoril o kakih ljubeznih — ljubezen v politiki sploh ne odločuje, ali vsaj le redko kedaj — dovelj, da se je zblizanje izvršilo, pa če so bili pri tem tudi res gospodarski interesi merodajni. Zblizanje se je izvršilo in s tem so razni možnosti mna stečaj odprta vrata.

Vprašanje je zdaj, ali ni prišel pravi trenutek, da začnemo tudi mi v Jugoslaviji zopet razmišljati o svojem nazmerju napram se vedno veliki in močni Rusiji? Komu na ljubo še čakamo, kaj nas pravzaprav odvrača od tega, da bi iskali stike s svojo nekdajno pokroviteljico? Boljševizem? Boljševizem ima gotovo mnogo na vesti! Krutost je grda reč in te so boljše reči mnogo zakrivali. Toda ali ni bilo grozovitosti v obliči tuji drugi? Prelistajmo zgodovino, oziramo se kamorkoli, povsod dobimo dokaze za to, da tiči v človeku bestija najhujše vrste! Toda ako odpuščamo drugim, zakaj ne bi v interesu slovanske stvari odpuščali tudi boljševikom! Ali naj bo naše sovraštvo večno! Zaradi tega, če se napram Rusiji preobrnemo, se ni treba, da bi prisegli na boljševiški evangelij! V Jugoslaviji ne bomo ustanavljali sovj-

tov. Mi hočemo ostati hvaležni in zvesti dinastiji, ki je pokazala toliko heroizma v borbi za našo osvoboditev! Mi si hočemo svojo hišo po svoje urediti, kakor se prilega nam in našim razmeram! Ako se torej približamo Rusiji, še ni treba, da bi se ogrevali za boljševizem. A mislim, da tudi nobene pravega povoda ni več, da bi se zaradi njega še dalje odmičkali od velike severne države. Na Ruskem se razmere bolj in bolj konsolidirajo, o tem vedo povedati vsi, ki se od ondi vračajo, in če tudi ohranimo še vedno nekoliko skeptičizma napram onim, ki nam predstavljajo sedanjo Rusijo naravnost v sijajni luči, se vendar ne moremo ubraniti občutka, da se je v Rusiji res obrnilo v vsakem pogledu na bolje.

Kaj je torej vzrok, da mi v Jugoslaviji še vedno vztrajamo na svojem dosedanjem stališču? Mar hočemo posnemati Ameriko? To bi bilo smešno! Naši interesi so povsem drugi kot so interesi Amerike! Ali mar, da se prikupimo Angliji? Anglija je poleg Nemčije najbolj dosledna nasprotnica slovanskega življa, to si zapomni in tu tud tega ne pozabimo, da je Anglija ona država, kateri v prilog je bilo žrtvovano v zadnji svetovni vojni največ slovanske krvi, ne da bi se bilata kakorkoli hvaležno izkazala! Pa Francija? Francija išče sama stike z boljševiki, potemtakem tudi tega nam ne bi mogla zameriti! Ali pa so nam merodajni morda ozir na balkansko zvezo, ki se baje snuje? Balkanska zveza je lepa reč in je misel, da bi imela v tej zvezi naša država nekako vodilno vlogo, gotovo zapelja. Ako bi jo res imela! To da bojim se, da stoji politična morala na Balkanu na še vedno nizki stopnji. V tem pogledu je imela naša država že prav žalostno izkušnjo! Meni se vidi, da bi nam zblizanje z Rusijo vse več koristilo, kot balkanska zveza! Slovani vkup, pa naj bo že po katerikoli poti, to bi morala biti po mojem pnenju stalna deviza vseh slovanskih narodov!

Mogoče da dvomi kdo, da bi imela sovjetska Rusija kdaj kak zmisel za slovanska vprašanja. Ta dvom je gotovo upravičen. Toda tudi v tem pogledu je že marsikaj drugače, kot je bilo. Za svojo osebo ne dvomim, da patriotizem, da narodni čut tudi v sedanji Rusiji še ni popolnoma zamrl, ker bi bilo to povsem nenaravno! Jaz trdno verujem, da se prej ali slej povrne čas, ko bo Rusija zopet vrnila podobno vlogo v prilog slovanskega, kakor jo je že. Spoznanje, da je manjšim slovanskim narodom tako vloga Rusije potrebna, bi morala te napotiti, da se ne odvrčajo od nje. Da to spoznanje Poljski prihaja in da se ta vsaj več ne zapira prepričanju, da je zanj prijateljstvo Rusije dragocena pridobitev, je očitno. In že to je mnogo! Že s tem je Slovanstvo mnogo pridobilo na moči. Mislim, da ni zgrešeno, ako smatramo dogodek v Varšavi za začetek nove faze v razvoju slovanske vzajemnosti!

S. N.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA
GLAS NARODA NAJVEČI
ZDRAVNIŠKI DRŽAVAR
SLOVENSKI DNEVNIK V

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnim parnikom na oboje

PARIS — 7. novembra

LA SAVOIE 14. novembra.

Havre — Parisko pristanišče.



Kabina tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in stžica.

French Line
19 STATE ST. NEW YORK
ali lokalni agentje.

PUSTOLOVEC Z VISOKO
ŽLAHTO

Našo dobo bi lahko nazvali dobo pustolovcev. Še nikoli ni pustolovstvo tako bujno cvetelo kot dandanašnji in še nikoli niso imeli pustolovci tako hvaležnega občinstva kot sedaj. V Curihu je policija pred kratkim aretirala mladega moža, ki je bil rojen leta 1899, ali 1900. v Liegeu. Aretiranec se piše Oto Stephane ter se izdaja za nezakonskega sina pokojnega belgijskega kralja Leopolda II. Njegova mati je bila baje madame Vaughan.

Aretiranec pravi, da je 6. avgusta 1914. kot 14letni skavt prekorščil fronto pri Liegeu ter prešel iz zaledja nemške vojske v operativno območje belgijske armade, kateri je prinesel zadnja poročila o usodi trdnjave Liege. Tega mu sveda oblasti ne verjamejo. Nasprotno pa stoji, da je prinesel neki mladenič, ko so bile ameriške okupacijske čete ob Renu "po nalogu belgijskega kralja Alberta". ameriškim generalu Allenu belgijsko vojno dekoracijo, katero je izročil imenovanemu generalu pred zbranimi četami. Kmalu nato pa se je moral general prepričati, da je postal žrtve prevečjanega pustolovca. L. 1923. se je tisti mož pojavil v Švici, kjer je prebivalstvu v St. Gallenu natvezil podobne laži. Potem se je pojavil v Baslu, kjer se je pred stalni konzul belgijske vlade kot grof Tervuerenski in nečak belgijskega kralja Alberta? Tervueren je predmestje v Bruslju, ki je posebno znano po bogatem kolonialnem muzeju, vendar pa ni tam nobenega takega grofa. K sreči je bil belgijski konzul previden in ni verjel vsega mlademu pustolovcu, ki je govoril izbornu angleški jezik ter je vedel pripovedovati vsakovrstne podrobnosti iz življenja na angleškem in belgijskem dvoru.

Pustolovec je nato nadaljeval svojo pot v Ženevo k zasedanju Zveze narodov. Izstisnil je iz par lahkoverežev nekaj sto frankov, katere so mu zampali, ker je nosil v gumbnici znak oficirja Leopolda vega reda. Policija pa je postala kmalu na mladega moža pozorna. Ravnatelj hotela, kjer se je pustolovec nastanil, je konfisciral njegove dokumente in mu jih ni vrnil, dokler ni "nečak belgijskega kralja" poravnal svojih denarnih obveznosti. Pustolovec je medtem izginil v Muehlhausen in policija je imela žnjim opraviti tudi v Wiesbadnu, kjer se je moral zagovarjati pred francoskim vojaškim sodiščem radi ponarejanja receptov za kokain. Pustolovec pa je imel na svoji vesti še druge grehe. Tako je na pr. dvignil na nekem kolodvoru prtljago tujih ljudi in je z njo izginil. Predstavljal se je oblastvom kot zastopnik nemške vlade, katerega so izgnali iz Anglije. Tudi v Franciji je zapustil sledove svojega bivanja. Izdajal se je v nekem samostanu za zastopnika škofa dotične diocese ter je opeharil samostan za večjo vsoto denarja. V Parizu so ga zaprli, toda v ječi je izkoristil dragoceni čas s tem, da je zložil ganljivo pesem na kaznilniškega ravnatelja, ki je dal slavospev natisniti v listih.

Tiralica, katero so poslale oblasti za pustolovcem, se je glasila na plavalnega, gladko obrtrega mledenca z rjavimi očmi, ki govoril gladko nemški, francoski in angleški. Med tem, ko ga je policija zasledovala, pa se je mal

Kretanje parnikov Shipping News

28. oktobra: Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.

3. novembra: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

4. novembra: Mauretania, Cherbourg; De Grasse, Havre.

5. novembra: Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay, Hamburg.

7. novembra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.

10. novembra: George Washington, Cherbourg; Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

11. novembra: Aquitania, Cherbourg.

12. novembra: Cleveland, Cherbourg; Hamburg.

14. novembra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Andania, Hamburg.

17. novembra: Bremen, Bremen.

18. novembra: Berengaria, Cherbourg.

19. novembra: Zeeland, Antwerp; Westphalia, Hamburg.

21. novembra: Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen.

24. novembra: Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen.

25. novembra: Mauretania, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

26. novembra: Albert Ballin, Hamburg.

28. novembra: Homeric, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.

1. decembra: Muenchen, Cherbourg, Bremen.

2. decembra: Aquitania, Cherbourg; De Grasse, Havre; Arabic, Hamburg.

3. decembra: Thuringia, Hamburg.

5. decembra: Leviathan, Cherbourg; Paris, Havre; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.

9. decembra: Berengaria, Cherbourg.

10. decembra: Luetzow, Bremen.

12. decembra: Homeric, Cherbourg; La Savoie, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.

13. decembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.

16. decembra: Mauretania, Cherbourg.

17. decembra: Mount Clay, Hamburg.

19. decembra: Andania, Hamburg.

22. decembra: Rochambeau, Havre.

26. decembra: Paris, Havre; Cleveland, Hamburg; Pres. Roosevelt, Bremen.

28. decembra: Majestic, Cherbourg.

29. decembra: Berlin, Cherbourg, Bremen.

31. decembra: Westphalia, Hamburg.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na točno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnimo, ki vam jih samorej dati vlad užse dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostarne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorej tudi mednarodno dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj toadavna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpočevanjem, te se pošlje proslučen v stari kraj giasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svoja iz starega kraja, naj najprej piše na pošto. In Jugosla vije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 871 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorej dobiti sem žene in otroke do 18. leta bres, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. a 21. leta ameriških državljanov p 21. letu prednost v kvoti. Pitite a pojamla.

Prodajamo vome liste za vse pre go; tudi preko Trsta samorej Je goslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE

dobite pri: NAVINŠEK-POTOKAR

231 Greene St., Connamagh, Pa. (odas od Lodenale nase ul v Ameriki. PIŠITE PO NOVI CENIK.

Prav vsakdo

kdor kaj isce; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

"Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste njih potrebščine sadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vsegli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

SLOVENSKI AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1926.

bo v kratkem gotov.

Letos mu je cena 50¢

Naročilo priložite znamke. moneyorder, ali pa gotov denar v priporočanem pismu. Pratiško Vam pošljemo takoj in kolektar pa kakorhitro bo gotov.

Prejeli smo tudi večjo zalogo knjig, ki bodo v listu Glas Naroda prodane.

GLAS NARODA;

82 Cortlandt St., New York, N. Y. ADVERTISE IN GLAS NARODA.